

Martwa natura z japońską laleczką

Wystawa w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli

22.01.2011 – 27.02.2011

Kurator wystawy: Anna Król

Od 22 stycznia w Muzeum Regionalnym w Stalowej Woli będzie prezentowana ekspozycja pt. „Martwa natura z japońską laleczką”. Wystawa mieści się w cyklu ekspozycji o tematyce recepcji japonizmu i jego wpływu na sztukę polską. Podejmuje tym razem problem japońskiego rekwizytu, jaki pojawia się w obrazach malarzy przełomu XIX i XX wieku. Tytułowa laleczka staje się pretekstem do pokazania także innych charakterystycznych japońskich przedmiotów występujących w obrazach polskich artystów. W swoich kompozycjach malarze prezentują oprócz laleczki także parasolki, kimona, ceramikę, drzeworyt, lampiony, wachlarze.

Ningyō – japońska laleczka to jeden z najbardziej intrygujących przedmiotów kultury japońskiej, pojawiający się bardzo często w wielu dziełach artystów europejskich już od drugiej połowy XIX wieku. Magii i wieloznaczności przedmiotu ulegli wybitni polscy artyści, tacy jak Boznańska, Pankiewicz, Karpiński, Wyczółkowski oraz wielu innych. Artystów wspierał w tej nowej fascynacji prawdziwy znawca i wielbiciel Kraju Kwitnącej Wiśni, Feliks „Manggha” Jasieński. Z jego „rekwizytorni” (nazywanej nawet muzeum) czerpali inspirację czołowi polscy artyści – malując egzotyczne przedmioty, wplatając je w narrację i symbolikę obrazów. Modelki pozujące w kimonach z japońską parasolką, wyciszone wnętrza, martwe natury z wyraźnie zaznaczonymi japońskimi bibelotami – ukazują nie tylko styl malowania, ale styl życia i fascynację orientem tamtego okresu. Przedmioty japońskie wplatane w kompozycje wprowadzają do nich nową symbolikę, nowe znaczenie.

Wystawę zbudowano wokół dzieł-kluczy, eksponowana jest m.in. *Europa jubilans* – najbardziej zagadkowy obraz Józefa Mehoffera, ze zbiorów Lwowskiej Galerii Sztuki. Pozornie rodzajowa scena – odpoczynek pokojówki podczas pracy w mieszkaniu kolekcjonera – przeistacza się w alegoryczną opowieść, nawet międzykulturowy dialog, do którego – ku naszemu zaskoczeniu – nie mamy aż tak oczywistego klucza.

Na ekspozycji oprócz wybitnych dzieł malarskich znajdują się autentyczne przedmioty japońskie. Wachlarze, fajansowe figurki, ceramika, drzeworyty, zbroje i kimono – dopełniają obraz kultury japońskiej. Swoimi niezwykłymi walorami i egzotyczną dekoracją przybliżają klimat epoki i fascynację, jakiej ulegli polscy artyści przełomu wieków.

Prezentowane polskie obrazy, ze względu na siłę artystycznego oddziaływania i nowatorstwo użytych środków, można zestawić z najlepszymi przykładami japonizmu europejskiego.

Wystawie towarzyszy katalog-album (w języku polskim i angielskim), będący pierwszą monografią tego tak inspirującego i aktualnego motywu.

Wystawa przygotowana przez Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej manggha